

Базар саудасы мен оған қойылатын санитарлық талаптар Ережесін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының өнеркәсіп және сауда министрлігі 1995 ж. 18 қыркүйек N 181-П Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 1996 жылғы 1 ақпанда N 150 тіркелді. Күші жойылды - ҚР Энергетика, индустрия және сауда министрлігінің 2000 жылғы 24 сәуірдегі N 156 бұйрығымен.

Қазақстан Республикасы Министрлер Кабинетінің "Тұтынушылардың құқықтарына шек қою мен сауда Ережесін орындамау үшін жауапкершілікті күшейту туралы" 1993 жылғы 25 ақпандағы N 152 P930152_ қаулысына сәйкес және базарлардың жұмысын ретке келтіру мақсатында бұйырамын:

1. Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігімен

келісілген "Базар саудасы мен оған қойылатын санитарлық талаптар Ережесі" бекітілсін.

2. Жергілікті жерлердегі, сауданы басқару органдары көрсетілген Ережені басшылыққа алып орындайтын болсын, сондай-ақ оны сауда ұйымдары мен кәсіпорындарына жеткізсін және ол туралы сатып алушыларға кеңінен хабарлайтын болсын.

3. Күші жойылған деп төмендегі құжаттар есептелсін:

- Қазақ ССР Сауда министрлігінің 1979 жылғы 4 маусымдағы N 5-178 "Қазақ ССР колхоз базарларындағы сауда Ережесі туралы" бұйрығы;
- КСРО Сауда министрлігінің 1979 жылғы 24-желтоқсандағы N 297 "Колхоз базарларына арналған санитарлық Ереже туралы" бұйрығы.

Министр

Қазақстан Республикасының
Бас мемлекеттік санитарлық
дәрігерінің орынбасарымен
келісілген. 1995 жылғы
"___" _____

Қазақстан Республикасы
өнеркәсіп және сауда
министрлігінің 1995
жылғы "___" _____
N _____ бұйрығымен

бекітілген.

Базар саудасы мен оған қойылатын санитарлық
талаптардың Ережесі

Жалпы ережелер

1. Базарлар тауарлар мен өнімдерді сату үшін әбден қолайлы жағдайда қамтамасыз ету, сондай-ақ оларды халықтың сатып алуына қажетті қолайлылықты туғызу мақсатында облыстық (қалалық) әкімшіліктердің шешімі бойынша ұйымдастырылады.

Базар сауда кәсіпорны болып табылады және өз қызметінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңдары мен өз жарғысын басшылыққа алып отырады.

2. Базар саудасын Қазақстан Республикасының жеке және заңды тұлғалары, шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ адамдар базар аумағында орналасқан павильондар, шатырлар мен шағын дүкендер, сондай-ақ арнайы жабдықталған сауда дүкендерінің қатары мен сауда орындары арқылы тауарлар мен өнімдерді көтере және бөлшектеп сату түрінде жүзеге асырады.

3. Базардың қызметіне тікелей басшылық етуді базарды пайдаланушы кәсіпорынның әкімшілігі жүзеге асырады.

Базарлардың жұмысын базардың әкімшілігімен жасасатын келісім-шартқа сәйкес жергілікті жерлердегі сауданы басқаратын органдар үйлестіреді. Шарт салық инспекциясымен келісілуге тиісті.

Шарт жасасу кезінде базардың тауарлық-салалық нышаны бойынша мамандандырылуы белгіленеді (базардың мамандандырылуына қарай тек қана тамақ өнімдерін немесе азық-түлік емес тауарларды сатуға арнап 60-80 проц. шегінде сауда алаңдарының көлемі белгіленсін). Базарға оның мақсатына, орналасқан жеріне, көрсетілетін қызметтерінің көлеміне, сауда алаңдары мен техникалық жағынан жабдықталғандығына қарай белгілейтін санаттылық беріледі.

Шарттың жоқтығы базар қызметін тоқтатуға негіз болып табылады.

4. Базар қажетті сауда мүкәммалы және жабдықтарымен, оның ішінде тез бұзылатын өнімдерді сатушыларға арналған тоңазытатын құрал жабдықталған болуға тиісті, сондай-ақ оның мал дәрігерлігі-санитарлық лабораториясы болуға тиісті. Базарлардың техникамен жабдықталғанына қойылатын талаптар N 2 қосымшада келтірілген.

Базарларды сатушылар мен сатып алушыларға қолайлылық үшін қоғамдық тамақтандырудың стационарлық объектілері (дәмханалар, самсаханалар, кәуапханалар және басқалар) жабдықталады.

Қоғамдық тамақтандыру нүктелерін ұйымдастырып ашу және оларды жабдықтау мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің аумақтық

органдарының келісуімен және олардың рұқсаты бойынша жүзеге асырылады.

Базарлардың аумағында сауда кәсіпорындары, халыққа тұрмыстық қызмет көрсету мен басқа да қызметтердің орналасуы мүмкін.

5. Базардағы сауда барлық сауда қызметімен айналысатын шаруашылық жүргізуші субъектілердің қолданылып жүрген заңдардың талаптарын, санитарлық және экологиялық мөлшерлі қалыптарды сауда мен қоғамдық тамақтандырудың және қоғамдық тамақтандыру өнімдеріне деген нормативтік техникалық құжаттаманың ережелерін сондай-ақ өрт қауіпсіздігі мен еңбекті қорғаудың ережелері мен мөлшерлі қалыптарын, тауарлар мен шикізатқа сәйкес сертификатының міндетті түрде бар болуын, осы Ережені және қызмет көрсетудің жоғары деңгейін сақтауымен жүзеге асырылады.

Азық-түлік тауарларын алкогольді өнімдер мен қоғамдық тамақтандыру өнімдерін сатушылардың оларды сату құқығына лицензиясы (патенті) болуға тиіс.

6. Тамақ өнімдерін сатуға оларды мал дәрігерлік-санитарлық мөлшерлі қалыптарға сәйкес тексеруден өткізгеннен кейін ғана рұқсат етіледі. Тамақ өнімдерінің сапасын тексеру базардың мал дәрігерлік-санитарлық сараптама лабораторияларында жүргізіледі.

Әрбір сауда жасаушы базардың мал дәрігерлік-санитарлық сараптама лабораториясында санитарлық талаптармен таныса алады.

7. Базарларды (оның ішінде шығындарын да) дүкендерге, супермаркеттер мен асханаларға жапсарлар аумақта, сондай-ақ саябақтарда, парктер мен басқа да демалыс аймақтарында және тротуарлар мен тас жол бойындағы жолдарды жағалай орналастырып ашуға рұқсат берілмейді.

8. Базарларда сатуға тыйым салынған заттар:

- консервіленіп саңлаусыз жабылған өнімдер (көкөніс, ет, балық және басқа) өндірілуі мен өткізілуіне лицензия (патент) берілген қоғамдық тамақтандырудың өнімдерін қоспағанда үйде әзірленген ет және балықтан жасалған аспаздық бұйымдар мен жартылай фабрикаттар;

- кремді кондитер бұйымдарын, боялған мәмпәсилер мен карамель кәмпиттер, тәттілер мен үйде әзірленген сусындар;

- жаңа піскен және үйде ұқсатылған саңырауқұлақтар;

- дәрілік өсімдіктер;

- тоңазытатын жабдықтар жоқ болған жағдайда тез бұзылатын өнімдер;

- қолданылып жүрген заңдармен еркін сатылуына тыйым салынған басқа да тауарлар (қарулар мен әскери әр алуан тауар жабдықтарын, дәрігерлік препараттар және басқа).

9. Азық-түлік емес тауарларды (киім-кешек, аяқ киім) сатуда оларды өлшеп көру үшін, ал күрделі техникалық және тексеруді талап ететін басқа да

тауарларды сатуда тексеріс жүргізу үшін жағдай жасалуға тиіс.

10. Базардың әкімшілігі Ауыл шаруашылық және басқа да ұйымдар мен кәсіпорындарға, жеке азаматтарға ауыл шаруашылық және басқа да өнімдерді өткізуде, сондай-ақ бәсекелестік туғызу мақсатында ұзақ мерзімді келісімдердің, бір жолғы шарттар мен мәмілелердің негізінде келісімді баға бойынша тікелей базардың өзінен де және өнімді шығарып жатқан жерлерден де өнімдерді көтере сатып алу мен оларды сатуды жүзеге асыратын сауда қызметтерінің бюросын ұйымдастырады.

11. Базардағы сауда үшін сауда жасаушылардан алым өндіріліп алынады. Сауда жасаушылардан алым өндіріп алудың тәртібі Қазақстан Республикасының нормативтік актілерімен белгіленеді.

Бір жолғы алымдар ставкаларының мөлшері Қазақстан Республикасы Министрлер Кабинетінің 1995 жылғы 12 шілдедегі N 955 P950955_ қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының базарларында тауарларды сату құқығы үшін алым туралы Ережеге сәйкес белгіленеді.

Алым төлеушілер Қазақстан Республикасының салық туралы заңдарында көзделген өзге де салықтарды төлеуден босатылмайды.

Қазақстан Республикасының Министрлер Кабинеті бекіткен Ережені бұзу арқылы алынған табыстардың барлығы заңдармен белгіленген тәртіп бойынша, мемлекет пайдасына алынуға тиіс.

12. Базардың әкімшілігі базардағы сауда жасаушыларға олардың жеке ақы алу арқылы қосымша қызметтің әр түрлерін жасай алады, атап айтқанда:

- өнімдерді мал дәрігерлік лабораториялық зерттеуден өткізу;
- етті бөлшектеп кесу;
- таразы мен басқа да құрал-саймандарды, санитарлық киімді жалға беру;
- тауарларды, өнімдерді, сондай-ақ сауда жасаушылардың жеке заттарын тоңазытқыштарда, сақтау орындарында және басқа да қоймалық үй-жайларда сақтау;
- жүк мәшинелерінің, автотіркемелер мен жеңіл мәшинелердің мотоциклдер мен басқа да көлік құралдарының базар аумағына кіруіне рұқсат беру;
- жүктерді сауда орындарына тасып беру;
- тауарлық таразыларда өнім өлшеу;
- автотұрақтарды пайдалану;
- шақтап көру кабиналарымен қамтамасыз ету;
- күрделі тұрмыстық және басқа да тауарлардың жұмыс істейтіндігін тексеріп көру үшін жағдай жасау;
- радио арқылы хабарландыру беру және басқа да қызметтерді көрсету.

Базарларда көрсетілетін қызметтің түрлері N 2 қосымшада көрсетілген.

Көрсетілетін қызметтер үшін төлемшіге кассалық чек немесе талон беру арқылы, ал тауарлар мен өнімдерді сақтауға қабылдаған кезде осымен қатар тауар құжаттамасын беріліп ақы кассаға төленеді.

Көрсетілген қызмет үшін ақы базардың әкімшілігі арқылы тағайындалып оның мөлшері облыстық (қалалық) мәслихаттарымен келісуі бойынша белгіленеді және қолданылып жүрген заңдарға сәйкес болуға тиіс.

13. Барлық санаттағы мүгедектер, Ұлы Отан соғысына қатысушылар мен оларға теңестірілген адамдар, Совет Одағының Батырлары мен Социалистік Еңбек Ерлері, "Халық қаһарманы" деген атағы бар адамдар мен үш дәрежедегі даңқ орденімен марапатталғандар, зейнеткерлер мен "Алтын алқа" және "Батыр ана" атақтарына ие болған көп балалы аналар алымның белгіленген мөлшерінің 50 процентін ғана төлейді.

Базардың әкімшілігі азаматтардың белгілі бір санаттарына көрсетілетін қызметтер үшін жеңілдіктер беруге құқылы.

14. Базардың әкімшілігі базарлар жұмысының уақыты мен оларды сауда жасау уақытын облыстық (қалалық) әкімшіліктермен келісе отырып, сатып алушылар үшін мейлінше қолайлы жағдай жасауды ескерумен белгілейді.

15. Базарлардың иелігіндегі сауда және басқа да үй-жайлардың пайдаланылуы жалдау шартымен ретке келтіріледі.

16. Базардағы сауда Ережесі, жұмыс режимі мен бір жолғы алымдар ставкасы туралы мәліметтер мен атқарылатын қызметтердің құны көрсетіліп жасалатын қызметтер тізбесі ілініп қойылуға тиіс. Ал бақылау таразысы сатып алушыларға көрінетін және олар үшін ыңғайлы жерге орналастырылуға тиіс.

Базарларға арналған санитарлық ережелер

1. Базар аймағына қойылатын санитарлық талаптар.

1.1. Қала және ауыл халқының 1000 тұрғынына деген базардағы тапшыланған сауда орындарының саны құрылыстың мөлшерлі қалыптары мен Қазақстан Республикасының ережелерімен белгіленген көрсеткіштер арқылы анықталады.

1.2. Базар аймағы мынадай аумақтарға межеленіп айырылады:

- сауда;
- бар қажетпен жабдықтылып сатып алушыларға арналған;

- жеке көлік тұрақтарына арналған;
- қоқыр-соқырды жинауға арналған шаруашылық алаң.

Сауда аумағына мына алаңдар бөлініп беріледі:

- ауыл шаруашылық өнімдерін сатуға арналған;
- тірі құс пен мал сатуға арналған;
- қоғамдық тамақтандыру мен тұрмыстық қызмет көрсету кәсіпорындарына арналған;
- лабораториялық қызметке арналған;
- азық-түлік тауарларын сатуға арналған;
- азық-түлік емес тауарларын сатуға арналған.

1.3. Базар кешендерінің құрылысына арналған учаскелерді таңдап алу жалпы қаланың (елді мекеннің) барлық сауда кәсіпорындары жүйесінің дамуын ескерумен, мемлекеттік санитарлық эпидемиологиялық қызмет органдары мен, сондай-ақ сәулет жоспарлау ұйымдарымен келісу бойынша жүзеге асырылады.

1.4. Базар салуға арналған учаскені таңдауда халыққа бір қалыпты қызмет көрсетудің рұқсат етілетін өрісі мен қала ішіндегі және сырттан келетін көліктерге қолайлылықты қамтамасыз ету ескеріледі.

1.5. Базардан даңғылдар мен негізгі көшелердің жүргінші желілеріне тікелей шығуына болмайды, ол қала магистралінің жүргінші желілері мен негізгі көшелерінен кем дегенде 30 метр қашықтықта болуға тиіс.

1.6. Базардың тамақ өнімдерін сатуды жүзеге асыратын жер учаскесі қоқтықты залалсыздандыру жерінен кем дегенде 1,5 км қашықтықта және де өндірісі немесе сақталуы шаң және күшті иістің шығуымен байланысты өндіріс кәсіпорындары мен қоймалардан, сондай-ақ жұқпалы аурулардың таралуы мен базарды ластаудың көзі болуы мүмкін басқа да объектілерден кемінде 500 метр қашықтықта орналасуға тиіс.

1.7. Базардың аймағы, кіріс жолдары мен кіреберістері асфальттанып көркейтіледі. Нөсер мен еріген қар сулары ағып кетуі үшін төсеген жерде еңіс болуды көздеген дұрыс.

Аумағы 0,2 гектар базарларда қалыптанған әрекет ретінде, міндетті түрде үстіне қалыңдығы кемінде 3 см. құм шашылатын таптап тегістелген жер рұқсат етіледі.

1.8. Базар аумағы сауда басталғанша және біткеннен соң тазалануға тиіс, ал жылдың жылы уақытында міндетті түрде су себу керек, ал жылдың қысқы уақытында базар аймағын (көлік пен жаяулар өтетін жерлер) әрдайым қар мен мұздан тазартылуы тиіс.

1.9. Базар аймағындағы сыпырындыны жинау үшін урналар мен сыпырынды

салғыштар орнатылады. Сыпырынды базар аймағынан күн сайын шығарылады.

Урналардың санын белгілеуде базар алаңының әрбір 50 шаршы метрінде бір урна болуға тиіс екендігін негізге алу қажет, сонымен бірге сауда сөрелері желісін бойлай орнатылған урналардың ара қашықтығы 10 метрден аспауға тиіс. Сыйымдылығы 100 литр сыпырынды салғыштардың санын белгілеуде мынадай е с е п к е а л у қ а ж е т :

базар алаңының әрбір 200 шаршы метріне кемінде сыпырынды салғыштардың біреуін бөлу және оларды сауда сөрелері желісін бойлай орнатып, олардың ара қашықтығы 20 метрден аспауға тиіс. Тамақ қалдықтарын жинау үшін арнаулы ыдыстар қойылуға тиіс.

2. Базар кешендерінің, павильондар мен сауда орындарының құрылысына қойылатын санитарлық талаптар.

2.1. Базардың құрамына үй-жайлар мен алаңдардың мынадай негізгі топтары к і р у г е т и і с :

- сауда үй - ж а й л а р ы ;
- өнімдерді қабылдау, сақтау және сатуға әзірлеу үшін бөлінген үй-жайлар;
- коммуналдық-тұрмыстық, әкімшілік, қосалқы шаруашылық және т е х н и к а л ы қ ү й - ж а й л а р .

2.2. Сауда залының (қысқы павильондар), дәретханалар мен жуу орындарының қабырғалары биіктігі 1,8 метр жылтыр плиткалармен қапталады және тұрақты синтетикалық бояулармен боялады.

Тоңазытқыш камералардың қабырғалары кем дегенде 1,8 метр биіктікке дейін жылтыр плиткамен қапталады.

2.3. Базардың үй-жайлары қол жуғыштар мен дәретханалар және сауда құрал-саймандарын, жемістер мен көкөніс жууға арналған жуу орындарымен ж а б д ы қ т а л а д ы .

3. Канализация және сумен жабдықтауға қойылатын санитарлық талаптар.

3.1. Базардың барлық құрылыстары су құбыры мен канализацияның жылыту және электрмен жабдықтаудың қалалық магистральдарға қосылуға тиіс.

3.2. Базар орналасқан ауданда орталықтандырылған су құбыры жоқ болған жағдайда мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарымен келісу арқылы сумен жабдықтаудың қайнар көзін тауып, оның жергілікті жүйесін құруға рұқсат етіледі.

3.3. Канализация мен су құбыры бар болған жағдайда тамақ өнімдерін сататын шеткі орындардан кемінде 25 метрдей жерде орналастырылған дәретханалар болсын. Оларды есептегенде саны әрбір 50 сауда орындарына кем дегенде біреу болуға тиіс.

Канализация жоқ жерлердегі базарларда дәретханаларды сыртқа су өткізбей жинақтайтын орны бар, тамақ өнімдерін сататын шеткі орындардан кем дегенде 50 метрдей жерде салуға рұқсат етіледі.

Дәретханалардың тұрған жері қатты төсеніш төселген және жарық түсірілген жайлы кіреберістері, сондай-ақ оның тұрған жерін анық көрсететін сілтегіштер бар болуға тиіс.

3.4. Канализациясы жоқ базардағы қол жуғыштарды орнататын орын мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарымен келісіледі. Ішіндегісі түбіне сіңетін құдық жасауға тыйым салынады.

3.5. Базарда канализация болмаған жағдайда шаруашылық ағынды суларды ағызып жіберу және оларды кетіру тәртібі мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарымен келісім бойынша белгіленеді.

3.6. Дәретханалар күтіліп, қол жуғыштар таза болып, күнде дезинфекциялануға тиісті.

3.7. Дәретханаларда қызмет ететін адамдарға базардағы басқа жұмыстармен шұғылдануға тыйым салынады.

4. Құрал-жабдықтар мен мүкәммалға қойылатын санитарлық талаптар

4.1. Базар сауда-технологиялық құрал-жабдықтар мен мүкәммалмен жеткілікті мөлшерде жабдықталған болуға тиіс.

4.2. Тез бұзылатын азық-түлікті сатуға арналған орындар салқындатылатын сөрелермен жабдыкталады.

4.3. Ауылшаруашылық өнімдерін сатуға арналған сөрелер мен үстелдер табақ пластик және тот баспайтын құрышпен, алюминий қоспасының табақтарымен және де Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі көрсетілген мақсаттарда пайдалану үшін рұқсат берген басқа да материалдармен қапталады.

4.4. Сауда мүкәммалы тот баспайтын, оңай жуылатын және басқа да материалдан жасалып, таза күтіліп ұсталуға тиісті.

4.5. Сатуда пайдаланылатын астаулар, шанышқылар, балталар, пышақтар мен басқа да керек-жарақтар жуатын заттар немесе кальцийлендірілген соданың 0,5-2 проценттік ерітіндісі қосылған ыстық сумен күнде жуылып тұруға тиісті.

Сүт құйылатын ыдыс пен сүтті бөліп құюға арналған өлшейтін саптыаяқтарды басқа мақсатта пайдалануға рұқсат етілмейді.

5. Ауыл шаруашылық және басқа да өнімдерді сатуға қойылатын санитарлық талаптар

5.1. Базарда тек сапасы жақсы өнімдерді сатуға рұқсат етіледі.

5.2. Ет, сүт тағамдары мен жұмыртқаны тек мал дәрігерлік қызмет тиісті

құжатпен куәландырғаннан кейін ғана сатуға рұқсат етіледі.

5.3. Базарда сатуға рұқсат етілген ет пен сүт тағамдары оқшауланған павильондардың үстелдері мен сөрелерінде орналастырылады және металл ілмектерге асып қойылады.

5.4. Ұлттық ерекшеліктері бар базарларда жылқы еті мен шошқа етін сату үшін арнаулы үстелдер мен етті бөлшектеп кесуге арналған балталар бөлінеді.

5.5. Малдың басын, сирақтары мен еті сылынып алынған сүйектерін тек бөлек үстелдерге ғана сатуға рұқсат етіледі.

5.6. Базарда тірі мал мен құс сатуға арналған жерлер Мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдары және де мал дәрігерлік қызметтің мекемелерімен белгіленеді.

5.7. Тірі үй құсын сату үшін көбінесе ашық алаңдарда алаңының 1 шаршы метрі 10-15 құсқа деп жасалған қабатты қапастармен жабдықталатын арнаулы орындар белгіленеді.

5.8. Тірі малды тек мал дәрігерлік қадағалаудың байқауынан өткізіп, оның рұқсатын алғаннан кейін ғана және базармен байланысты емес, оның шекаралары мен кісі тұратын кварталдардан кем дегенде 200 метрдей жердегі арнайы бөлінген аймақта сатуға рұқсат етіледі.

5.9. Сүт пен сүт тағамдары арнайы жабдықталған павильондарда (бөлімдерде) сатылады. Сүт пен сүт тағамдарын мал дәрігерлік-санитарлық сараптамадан өткізу үшін олардың иесінде жеке медициналық кітапшасы мен тұратын жеріндегі мал дәрігерлік қызмет органы берген сүт пен сүт тағамдарын сату құқығына деген анықтама бар болуға тиіс. Профилактикалық дәрігерлік тексерулерден өткізудің тәртібі Мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің органдарымен белгіленеді.

Сүт құятын және сүт тағамдарын салатын ыдыстардың сыртына мал дәрігерлік-санитарлық сараптаманың қорытындысы жазылған қағаз жапсырылады.

5.10. Сүт, май, қаймақ пен ірімшік алюминий, балшық немесе глазурь жағылған таза ыдыста болуға тиіс, бидондардың қақпақтары таза да тығыздала жабылатын болуы қажет.

5.11. Бал оның иесінде мал дәрігерлік анықтама мен омартаның мал дәрігерлік-санитарлық төлқұжаты бар болған жағдайда ғана мал дәрігерлік-санитарлық сараптамаға қабылданады.

Мал дәрігерлік-санитарлық сараптаманы өткізіп болғаннан кейін бал салынған ыдысқа сараптаманың қорытындысы жазылған қағаз жапсырылады: жоғары сапалы балға арналғаны - ақ түсті, сапасы төмен бал салынатынына - көк түсті.

5.12. Көкөніс пен жеміс-жидектер үстелдерден, арбалар мен мәшинелерден,

сондай-ақ өнімдерді жермен тікелей тұтасудан қорғап тұратын тығырықтар мен төсемдерге орналастырылған кәрзеңкелер мен бөшкелерден, жәшіктер мен қаптардан сатылады.

Өсімдік шаруашылығының азық-түлік мақсатындағы өнімдерін тек тексерістен өткізгеннен кейін немесе қалдық пестицидтер мен нитраттардың бар жоғы туралы құжат бар болған жағдайда ғана рұқсат етіледі.

5.13. Көкөніс және жас жеміс-жидектер сатылатын үстелдерде олардың тұздалған түрлерін сатуға рұқсат етілмейді.

Картоп оқшауланған жерде сатылады.

5.14. Тұздалған, ашытқан және маринадталған көкөніс пен жеміс-жидектер ағаштан жасалған немесе эмаль жалатқан ыдыстан сатылады және сатып алушыға арнаулы қалақтармен немесе шөміштермен босатылады.

5.15. Ұн, сондай-ақ ұннан, жарма мен дәнді дақылдардан жасалған өнімдер таза қаптарда немесе тығырықтарға, қатар-қатар үлдіріктер мен тақтайларға орналастырылған басқа да ыдыста болуға тиіс.

6. Базар қызметкерлерінің өз басы гигиеналарының ережесі

6.1. Тамақ өнімдерін қабылдау мен сақтау, тасымалдау және сатумен шұғылданатын базар қызметкерлері (таразышылар, етті бөлшектеп кесушілер, қоймашылар, сауда қызметін көрсету бюросының сатушылары және басқалар).

- жұмыста таза киім мен аяқ киімде болуы;

- киімінің, бет-қолы мен денесінің тазалығын сақтауға, тырнақтарын өсірмей алып тастап отыруға, қолдарын хлорлы ізбестің 0,2 проценттік ерітіндісімен (1 л суға 10 мг қосылады, бұл активті хлордың 150-200 мг. сәйкес келеді) жууға;

- тамақ пен темекіні тек осы мақсатқа арнап белгіленген орындарда ғана ішу, тартуға міндетті.

7. Сатылатын өнімдердің сапасын тексеретін лабораторияларға қойылатын талаптар.

7.1. Тамақ өнімдерін қабылдауға, сатуға, тасымалдау мен сақтауға қатысы бар, сондай-ақ керек-жарақ пен құрал-жабдықтарды санитарлық тұрғыдан өтеумен шұғылданатын базар қызметкерлері белгіленген профилактикалық дәрігерлік тексеруден өтеді.

Дәрігерлік тексеруден өткізу тәртібі қолданылып жүрген арнаулы нұсқаулықтарға сәйкес белгіленеді.

7.2. Ішек індетін қоздырушыларды таратушы болып шыққан адамдарды, сондай-ақ өзінің жанұясында немесе бір пәтерде өте жұқпалы адаммен бірге тұратын адамдарды жұмысқа қабылдауға рұқсат етілмейді (эпидемияға қарсы арнаулы шаралар қолданылғанға дейін).

7.3. Базардың дирекциясы мен базардың аумағында тамақ өнімдерін сататын әрбір кәсіпорын Мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарында тіркелген санитарлық журналдармен қамтамасыз етіледі. Санитарлық журналдан туберкулез бен ішкі індеттерін қоздырушыларды таратушылықтың бар жоғын анықтау мақсатында қызметкерлерді арнаулы тексеруден өткізудің нәтижелері туралы бөлімдері бар дәрігерлік байқаулар журналы болуға тиіс.

8. Базар әкімшілігінің міндеттері.

Өз қызметін жүзеге асыруда базар әкімшілігі:

- базарда сауда жасаушыларды сауда орындарымен, белгіленген тәртіп бойынша тексерілген таразылар және басқа да өлшеу аспаптарымен, сауда керек-жарақтары және санитарлық киіммен қамтамасыз етуге;
- базарға тасып әкелінетін тауарлар мен өнімдерді сақтау үшін қойма үй-жайлары мен тоңазытқыш камераларды беруге;
- базарға ауыл шаруашылық және басқа да өнімдердің тасып әкелінуін арттыру үшін шаралар қолдануға, халықпен, сондай-ақ ауыл шаруашылық және басқа да кәсіпорындармен шартты қатынастарды мейлінше жетілдіруге;
- сауда орындар санының көбеюін, сауда мәдениетін арттыратын ыңғайлы жағдайлардың жасалуын;
- сатып алушылардың базар ішінде еркін жүруін және олардың сауда орындарына кедергісіз өтіп кіруін қамтамасыз ететін базарды көркейту мен қайта құру жөніндегі шараларды жүзеге асыруға;
- базардың аумағын, павильондар мен шатырларды, қатар-қатар дүкендер мен басқа да сауда кәсіпорындарын, сондай-ақ базарға барып тірелетін аумақтарды да санитарлық жай-күйде ұстауға, базарда өрт сөндірушілер және күзетшілер топтарымен қамтамасыз етуге;
- сауда жасаушылардың базардағы сауда ережелерін, санитарлық және мал дәрігерлік санитарлық қадағалау ережелерін, өрт қауіпсіздігі мен жекелеген тауарларды сату ережелерін сақтауына бақылау жасауды қамтамасыз етуге;
- базардың қызметкерлері үшін жинау мүкәммалының, жуатын және дезинфекциялайтын заттардың, сабынның жеткілікті мөлшерде бар болуын қамтамасыз етуге;
- дезинфекциялау, дезинсекциялау және дератизациялау шараларын жүйелі түрде өткізіп тұруға;
- қызметкерлерді белгіленген дәрігерлік байқаудан өткізіп тұруға;
- дәрігерлік байқаудан өтуге тиісті қызметкерлерді медициналық кітапшалармен қамтамасыз етуге;
- Мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің жергілікті

органдарының ұсыныстары мен нұсқауларын жазу үшін белгіленген үлгіде басып шығарылған және нөмірленген санитарлық журналдың бар болуын қамтамасыз етуге міндетті.

19. Базар әкімшілігі сауданы басқару органдарымен жасасқан келісімнің шарттарын орындамағанда, сондай-ақ сауда ережелері, санитарлық ережелер мен қалыпты мөлшерлер, режим мен басқа да талаптар сақталмаған жағдайда базардың қызметі уақытша тоқтатылуы мүмкін.

20. Сауда қызметін жүзеге асыратын барлық шаруашылық жүргізуші субъектілердің базардағы сауда ережесі мен оларға қойылатын санитарлық талаптарды сақтауына бақылау жасау Мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет, мемлекеттік стандарт пен жергілікті жерлердегі сауданы басқару органдары, сондай-ақ осыған өкілетті басқа да органдарға жүктеледі.

Базарлардың санаттылығына қарай олардың техникамен жабдықталғандығына және олар көрсететін қызметтердің түрлеріне қойылатын талаптар

БАЗАРЛАРДЫҢ САНАТТАРЫ

1-санаттағы				

әмбебап мамандандырылған				

азық- азық-түлік				
түлік емес				

1. Тоңазытқыш камералар	М	М	-	
2. Көтергіш көлік жабдықтары	М	М	М	
3. Мал дәрігерлік-санитарлық сараптау лабораториясы	М	М	-	
2-санаттағы		3-санаттағы		

әмбебап	мамандандырылған	шағын базарлар
азық-	азық-түлік	
түлік	емес	

1. М М -

2. Ұ Ұ Ұ

3. М М

4. Таразы мен басқа да керек

жарақтарды ұстай тұруға М М - М М - М
алу пункті

5. Етті бөлшектеп кесу М М - М М - -

6. Өнімдер мен тауарларды сақтау

орындарында және қоймаларда М М М Ұ Ұ Ұ Ұ
сақтау

7. Жүктерді сауда орындарына

тасымалдау Ұ Ұ Ұ Ұ Ұ Ұ Ұ

8. Шақтап көруге арналған

кабинеттерді (бөлмелерді) М - М М - М -

9. Сауда қызметкері бюросын

ұйымдастыру М М - М М - Ұ

10. Күрделі тұрмыстық техниканың

сапасын тексеру үшін жағдай М - М Ұ - Ұ -
жасау

11. Контейнерлер мен мәшинелер.

ден сату үшін базар М М М Ұ Ұ - -
аумағына орын беру

12. Мәшинелерді тоқтатып қою

үшін орын беру М М М Ұ Ұ Ұ Ұ

13. Радио арқылы хабарландыру

(ақпараттар) беру М М М Ұ Ұ Ұ Ұ

14. Күзетшілер тобымен

қамтамасыз ету М М М М М М Ұ

Ескерту: М - міндетті түрде

Ұ - ұсынылады

- - қызметтің көрсетілуі міндетті емес

N 1 қосымша

Қазақстан Республикасының базарларында тауар сату
құқығы үшін алымының мөлшерлері

Сауданың бір күніне айлық ең төменгі еңбекақының
процентіне шағылған мөлшерінде

Базардың мамандандырылуы	Базардың санаты		
	1	2	3
1. Азық-түліктік (көтере өткізетін)			
Мәшинелерден сату	300	200	100
Сөрелерден сату	100	60	30
Соның ішінде: Азық-түлік. тік (көкөніс, жеміс-жидек, айран-сүт тағамдары, кептірілген жеміс-жидектер, бал)			
Мәшинелерден сату	300	300	100
Сөрелерден сату	100	60	30

Қолдан сату	30	20	10
Азық-түлік (ет тағамдары)	50	30	20
Гүл	100	60	20
Киім-кешек және басқа да өнеркәсіп тауарлары сатылатын: контейнерлерден сату	300	200	100
мәшинелерден сату	200	100	500
сөрелерден сату	100	50	30
қолдан сату	30	20	10
Автомобильдер сатылатын: гомотокөліктің 1 данасын сату	200	100	50
қосалқы бөлшектерді сату	200	100	50
4. Мал мен жем-шөп сатылатын: Ірі қара мен жылқы сату	80	40	20
құс сату	30	20	10

басқа да үй жануарларын, құстар мен аңдарды сату	50	30	20
---	----	----	----

басқа жануарларды сату	50	30	20
------------------------	----	----	----

оқығандар:

Багарова Ж.А.

Икебаева А.Ж.